باوەڕ بە قەدەر وبەرهەم و شوێنەوارەکانی

[كردي – کوردی – kurdish]

دکتۆر عەبدوڵڵا موحەمەد ئەحمەد الطیار

وەرگێڕانی: حاجی ئومێد چرۆستانی

پێداچونەوەی: پشتیوان سابیر عەزیز

2013 - 1434

IslamHouse.com

الإيمان بالقدر وثمراته

« باللغة الكردية »

الدكتور عبد الله محمد أحمد الطيار

ترجمة: أوميد عمر علي

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

2013 - 1434

IslamHouse.com

باوەڕ بە قەدەر وبەرهەم و شوێنەوارەکانی

سوپاس بۆ خوای گەورە ومیهرەبان، وە درود و صەڵات وسەلام لەسەر محمد المصطفى وئال وبەیت ویار ویاوەرانی هەتا هەتایە.

باوەڕ بە قەدەر بنەمای شەشەمە لە بنەماکانی ئیمان و باوەڕ، کە مەبەست لێی ئەوەیە کە خوای گەورە زانایە بەوەی بووە، و بەوەشی دەبێت، وە زانایە بە حاڵ و ئەحواڵ و ڕزق و ڕۆزی و ئەجەل و کاروکردەوەی بەندەکانی، وەهیچ شتێك نییە لای ئەو شاراوە بێت، وە باوەڕ بەوەی خوای گەورە تەقدیر و ئەندازەگیری هەموو دروستکراوەکانی خۆی نووسیوە، وەهیچ شتێك بەبێ عیلم وئاگاداری ونووسین و ویستی ئەو ڕوو نادات .

باوەڕ بە قەدەر چەند شتێک دەخوازێت ([1]) :

یەک : باوەڕ بەوەی خوای گەورە زانایایە بەوورد و درشتی هەموو شتێك، زانیویەتی چی بووە، وە چیش دەبێت، وە دیسان زانایە

([1]) شرح أصول الإيمان، للشيخ محمد بن صالح العثيمين.

بەوەی کە نەبووە، وە بە چۆنیەتی ئەوەشی ئەگەر بهاتایە ببوایە

.

دوو : باوەڕ بەوەی کە هەموو ئەو شتانەی وتمان خوای گەورە لە (لوح المحفوظ) دا نووسیونی .

خوای گەورە لەم بارەیەوە فەرموویەتی : ﴿ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِۚ إِنَّ ذَٰلِكَ فِي كِتَٰبٍۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴾ (٢) واتا : مەگەر تۆ نەتزانیوە ئەی مرۆڤی ژیر! کە هەرچی لەئاسمان و زەوییدایە کەخوا ئاگای لێیەتی و دەیزانێ ؟ چونکە بە ڕاستی هەموو ئەو شتانە لە پەڕوای (لوح المحفوظ) دا تۆمار کراوەو هیچی لێ زایە نابێت، بێگومان ئەوکارەش بۆ خوا زۆر ئاسانە .

ئیمامی موسلیم ڕیوایەتی کردووە، کە پێغەمبەر ﷺ فەرموویەتی : « كَتَبَ اللَّهُ مَقَادِيرَ الْخَلاَئِقِ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضَ بِخَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ » (٣) واتا : خوای گەورە پێش پەنجا هەزار ساڵ لە دروستکردنی

---

(٢) سورة الحج: الآية ٧٠.

(٣) رواه مسلم في كتاب القدر، باب حجاج آدم وموسى عليهما السلام (٢٦٥٣).

ئاسمانەکان و زەوی تەقدیر و ئەندازگیری سەرجەم دروستکراوەکانی نووسیوەوە .

س٤ : باوەڕ بەوەی کە سەرجەم ئەو شتانەی ڕوو دەدەن، ڕوو نادەن بەوویست و مەشیئەتی خوای گەورە نەبێت، جا چی ئەو شتانە پەیوەندیان بە کار وکردەوەی ذاتی هەق تەعالای خۆیەوە هەبێت، یان پەیوەندیان بە کار وکردەوەی بەندەکانەوە هەبێت، خوای گەورەش فەرموویەتی : ﴿ وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ وَيَخْتَارُ ﴾ (٤) واتا : هەر پەروەردگاری تۆیە هەر چیەکی بوێت دروستی دەکات و هەڵی دەبژێرێت، هەروەها فەرموویەتی : ﴿ هُوَ ٱلَّذِى يُصَوِّرُكُمْ فِى ٱلْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَآءُ ﴾ (٥) واتا : ئەو خوایە ذاتێکە چۆنی بیەوێت نەخشەی ڕووخسارتان لە منداڵدانەکاندا دەکێشێت، هیچ پەرستراوێکی بەهەق و ڕاست نییە جگە لەو خوایە، ئەو ذاتە باڵادەست و دانا و کاربەجێیە .

---

(٤) سورة القصص: الآية ٦٨.

(٥) سورة آل عمران: الآية ٦.

چوار : باوەڕ بەوەی، ئەوەی هەیە لەگەردووندا هەر هەمووی دروستکراو و مەخلوقی خودایە ﷻ، وە هەرچی گەردیلەیەك لەئاسمانەکان و زەویدا هەیە، خوای گەورره بەدیهێنەریەتی، وە بەدیهێنەری جوڵە و سەکەناتیەتی، هیچ بەدیهێنەر و دروستکەرێك نییە جگە لە ئەو، هیچ پەروەردگار وهەڵسوڕێنەرێك نییە لەم دونیایەدا جگە لە ئەو، لەم بارەیەشەوە فەرموویەتی : ﴿ ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ وَكِيلٞ ﴾ (١) : خوا بەدیهێنەری هەموو شتێکە وە هەر ئەویش پارێزەری هەموو شتێکە، هەروەها فەرموویەتی : ﴿ وَٱللَّهُ خَلَقَكُمۡ وَمَا تَعۡمَلُونَ ﴾ (٢) واتا : هەم خۆتان و هەم ئەو بتانەی دروستیان دەکەن لە دارو بەرد، خوا بەدیهێناون، واتا : ئەو خوایە دەسەڵاتدارێکی وەهایە، ئەگەر بیەوێ ناهێڵێ ئێوە هیچ شتێ بکەن و، هێزو تواناتان لێدەسێنێتەوە .

بەرهەم وشوێنەواری باوەڕ بە قەدەر :

---

(١) سورة الزمر: الآية ٦٢

(٢) سورة الصافات: الآية ٩٦.

١) پشت بەستن بەخوا بە (ذاتی اللە)، لەگەڵ گرتنە بەری ئەو هۆکارانەی خوای گەورە ڕێگای پێداوون، بەشێوەیەك نابێت بەندەکان پشت بەو هۆکارانەوە ببەستن کە دەیگرنە بەر، بەڵکو تەنها پشت بەخوای گەورە ببەستن، چونکە هەموو شتێك بەقەدەری خوا ڕوو دەدات .

٢) بەندەکان ئەوە بەلایانەوە جێگای سەر سوڕمان نییە لەو ئاوات وخۆزگانەی کە دێتە دی بۆیان. چونکە هاتنەدی ودەستکەوتنیان نیعمەتێکی خوای گەورەیە بۆ بەندەکانی، ئەویش بەوەی قەدەری کردووە، لەهۆکاری خێر و سەرکەوتن .

٣) دڵ ئارامی و ئاسوودە بوونی دەروونی لە بەرامبەر ئەوەی ڕوو دەدات لەقەدەری خوای گەورە، بەندەی ڕاستەقینەی خوا هیچ تووشی دڵەڕاوکێ وخەم وخەفەت نابێت لەو شتانەی لەدەستی چوون، یان لەو ناخۆشی وناڕەحەتیانەی تووشیان دەبێت، چونکە هەموو شتێك بە قەدەری خوای گەورە ڕوو دەدات .